यथाख्यातंप्रसिद्धिमनतिक्रम्यआवसतःअधितिष्ठतः साधुविलोपंधर्मलोपंयुधिष्ठिरेकस्माद्धेतोःआत्थउक्तवान्त्वं अस्मिन्विधौशुचिरद्रोहीकुटुंबेशुचौदेशेस्वाध्यायमधीयानोयावदायुषंवर्त्तयेदित्येवंरूपेव र्त्तमानेपिब्राह्मणानांउच्चावचामतयोगार्हस्थ्यस्यअपरिग्रहेवात्यागेवानैष्ठिकब्रह्मचर्येपारिव्राज्येवामतयोभवंति ॥ ५ ॥ तत्रहेतुमाह कर्मणेति सिद्धिमोक्षं एके कर्मणैवहिसंसिद्धिमास्थि ताजनकादयइत्येकेआहुः नकर्मणानप्रजयाधनेनत्यागेनैकेअमृतत्वमानशुरित्येकेआहुः यद्यपिएवंकुटुंबेवस्थितिःसंन्यासश्चद्वयमपितुल्यवत्शास्त्रेणविहितं तथापि कृत्स्नभावात्तुगृहिणोपसंहारन्याये नआश्रमांतरसाध्यंज्ञानंगृहस्थेनसाधयितुंशक्यंनतुगृहस्थेनसाध्यंयज्ञादिकंआश्रमांतरेप्यस्तीतिकृत्स्नोधर्मोगार्हस्थ्येएवप्राप्यतइत्याशयेनाह नाभुंजानइति यतोविद्वानपिअभुंजानोनतृप्यति यतश्चब्राह्मणा नांसंन्यासिनामपिगृहस्थगृहेविहितंभोजनादिकं ॥ ६ ॥ तेनकर्मणामनुकूलायाविद्यास्ताएवफलवत्योनतुतत्प्रतिकूलाइत्याह याइति तथाहि सर्वाणिहवाइमानिभूतानिप्राणमेवाभिसंविशंतिप्राणमभ्युज्जिह

यथाख्यातमावसतःकुटुंबेपुराकस्मात्साधुविलोपमात्थ॥ अस्मिन्विधौवर्तमानेयथावदुच्चावचामतयोब्राह्मणानां॥५॥ कर्मणाहुःसिद्धिमेकेपरत्रहित्वाकर्म विद्ययासिद्धिमेके॥ नाभुंजानोभक्ष्यभोज्यस्यतृप्येद्विद्वानपीहविहितंब्राह्मणानां ॥ ६॥ यावैविद्याःसाधयंतीहकर्मतासांफलंविद्यतेनेतरासां॥ तत्रेहवैदृष्टफलं तुकर्मपीत्वोदकंशाम्यतितृष्णयार्तः॥ ७॥ सोयंविधिर्विहितःकर्मणैवसंवर्ततेसंजयतत्रकर्म ॥ तत्रयोन्यत्कर्मणःसाधुमन्येन्मोघंतस्यालपितंदुर्बलस्य॥८॥क र्मणामीभांतिदेवाःपरत्रकर्मणैवेहप्लवतेमातरिश्वा ॥ अहोरात्रेविदधत्कर्मणैवअतंद्रितोनित्यमुदेतिसूर्यः॥ ९॥ मासार्धमासानथनक्षत्रयोगानतंद्रितश्चंद्रमा श्चाभ्युपैति॥ अतंद्रितोदहतेजातवेदाःसमिध्यमानःकर्मकुर्वन्प्रजाभ्यः॥ १०॥ अतंद्रिताभारमिमंमहांतंबिभर्तिदेवीपृथिवीबलेन॥ अतंद्रिताःशीघ्रमपोवहं तिसंतर्पयंत्यःसर्वभूतानिनद्यः॥ ११॥ अतंद्रितोवर्षतिभूरितेजाःसन्नादयन्नंतरिक्षंदिशश्च ॥ अतंद्रितोब्रह्मचर्यंचचारश्रेष्ठत्वमिच्छन्बलभिद्देवतानां॥ १२॥ हित्वासुखंमनसश्चप्रियाणितेनशक्नःकर्मणाश्रैष्ठ्यमाप॥ सत्यंधर्मंपालयन्नप्रमत्तोदमंतितिक्षांसमतांप्रियंच॥ १३॥

तेसैषादेवताप्रस्तावमन्वायत्तेतिछांदोग्येसर्वभूतसंवेशनोद्रमनलिंगेनजगत्कारणतयानिश्चितस्यप्राणाख्यपरमात्मनोविद्यायाःप्रस्तावकर्मसाधकत्वंदृष्टं तासांकर्मसाधकानांविद्यानांफलमस्तिनेतरासांस्वतंत्राणां अयंभावः गृहस्थःस्वात्मानमन्यांश्चपित्रादीन्तारयतियतींश्चपुष्णातियतिस्त्वात्मानमेवतारयतिनपित्रादीन्पोषणंचस्वस्यापिनकरोतिभैक्षोपजीवित्वादतोगार्हस्थ्यमेवश्रेष्ठमिति किंचनैष्कर्म्यंदृष्टविरुद्धमपी त्याह तत्रेति तत्रकर्मतदभावतारतम्येविचारणीये कर्मइहैवदृष्टफलं ॥ ७ ॥ सोयंज्ञानविधिःकर्मणैवसहविहितः तत्रचअनुष्ठीयमानेकर्मउद्वर्ततेउच्छिद्यते कर्मसमवेतमेवज्ञानंसकलकर्मोच्छेदहेतुरित्यर्थः क र्मणोन्यत्संन्यासं मन्येत्मन्यते ॥ ८ ॥ कर्मसमुच्चितंज्ञानंस्तौति कर्मणामीभांतीत्यादिना ब्रह्मविद्यांब्रह्मचर्यंक्रियांचनिषेवमाणाइत्युपसंहारात् ॥ ९ ॥ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥

Digitized by Google